

Aprob,

Avocatul Poporului,
Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita efectuată la Centrul de Integrare prin Terapie Ocupațională
Odobești, județul Vrancea

Sumar:

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul de Integrare prin Terapie Ocupațională Odobești, județul Vrancea este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei.
2. Constatările rezultate din vizita efectuată.
3. Recomandări.

1. Cadrul general și organizarea vizitei.

În temeiul art. 16 alin. (1), art. 33 alin. (1), art. 35 lit. a și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, a fost efectuată, la data de 14.09.2018, o vizită la Centrul de Integrare prin Terapie Ocupațională Odobești, județul Vrancea.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție, – jurist și

– asistent social, consilieri în cadrul instituției Avocatul Poporului,

– medic,

– psiholog, precum și

– reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Fundația de Sprijin Comunitar” Bacău.

Vizita a avut ca obiectiv consolidarea protecției persoanelor custodiate împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, verificarea planului individualizat de recuperare a beneficiarilor, a condițiilor de cazare și tratament din unitate, a procedurii de admitere și de transfer a beneficiarilor, precum și a oricăror alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de Integrare prin Terapie Ocupațională Odobești este un serviciu public de asistență socială de tip rezidențial, fără personalitate juridică, care funcționează în cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea. Centrul oferă servicii persoanelor adulte încadrate într-un grad de handicap, cu abilități (autonomie) ridicate, asigurându-le găzduire, îngrijire, recuperare, reabilitare și reinsertie socială, pe o perioadă determinată sau nedeterminată, în funcție de nevoile individuale ale beneficiarilor. Centrul este amplasat la 12 km depărtare de municipiul Focșani, având acces la mijloacele de transport în comun și la facilitățile existente în comunitate: sănătate, educație, muncă, petrecerea timpului liber.

Centrul funcționează cu respectarea prevederilor cadrului general de organizare și funcționare a serviciilor sociale, reglementat de Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale, cu modificările ulterioare, Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap,

republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a altor acte normative secundare aplicabile domeniului.

La discuțiile preliminare a fost prezentă coordonatoarea Centrului de Integrare prin Terapie Ocupațională Odobești, unul dintre directorii adjuncți ai Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea și un consilier juridic din cadrul aceleiași instituții.

În timpul vizitei, membrii echipei au avut întrevederi cu mai mulți membri de personal - asistent social, psiholog, asistent medical, îngrijitori.

La data efectuării vizitei, Centrul se afla în proces de restructurare urmare a accesării Programului Operațional 2014 – 2020 România, de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea.

La momentul vizitei, capacitatea legală a centrului era de 118 locuri, conform Registrului unic al serviciilor sociale.

În centru se aflau 144 beneficiari, cu vârste cuprinse între 19-65 ani, încadrați în diferite grade de handicap, cu domiciliul în județe din toate zonele geografice ale țării. **Gradul de ocupare al centrului era de 122% raportat la capacitatea legală de 118 locuri**, conform registrului unic al serviciilor sociale, constatându-se depășirea numărului de beneficiari față de capacitatea legală. Având în vedere acest aspect, **se impunea o reevaluare multidiscplinară a situației tuturor beneficiarilor și luarea unor măsuri pentru reducerea numărului acestora prin reintegrări în familie sau transfer în alte centre specializate în protecția persoanei adulte cu dizabilități din județ sau din țară.**

Dintre beneficiari, 40 erau încadrați în gradul III mediu, 84 beneficiari erau încadrați în gradul II accentuat și 20 beneficiari erau încadrați în gradul I grav.

Principalele tipuri de servicii care erau oferite beneficiarilor erau: îngrijire, recuperare-socializare prin terapie ocupațională, consiliere, terapie comportamentală, terapie cognitivă, organizarea și formarea autonomiei personale, socioterapie, consiliere și reintegrare familială și comunitară.

Beneficiarii erau încadrați în gradele I, II sau III de handicap și aveau abilități sociale și de îngrijire dezvoltate parțial, mediu sau bine.

Majoritatea beneficiarilor erau absolvenți a 8 clase, dar existau și absolvenți a 4 clase, dar și ai unor școli profesionale.

Dintre aceștia, 76 de beneficiari erau calificați în diferite meserii, urmare a pregătirii școlare sau a cursurilor de calificare frecventate ulterior absolvirii școlii, 14 dintre aceștia fiind angajați la diverse societăți comerciale și la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea.

În ceea ce privește admiterea în centru, toți rezidenții se aflau în unitate în baza unui contract de furnizare de servicii încheiat cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea și Centrul de Integrare prin Terapie Ocupațională Odobești, precum și a unei decizii de admitere.

La dosarele beneficiarilor existau copii de pe certificatul de încadrare în grad și tip de handicap, cererea de admitere în centru (semnată de beneficiar/reprezentantul legal), copii de pe actele de identitate (B.I./C.I., copii de pe certificatele de naștere, de căsătorie, hotărâre de divorț sau certificat de divorț și de pe actul de identitate ale persoanei care solicită admiterea, ale părinților, ale copiilor, ale soțului sau soției (după caz), ori ale reprezentanților și susținătorilor legali ai acestuia), evaluarea medico-socială a persoanei cu handicap, acte privind veniturile, decizii de admitere, contractul de furnizare servicii, anchetă socială etc.

Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap decidea admiterea în centru, având în vedere atât criteriile de eligibilitate sociale (persoane fără aparținători, persoane cu certificat de încadrare în grad de handicap, care nu puteau fi îngrijite la domiciliu, iar comunitatea locală nu avea servicii adecvate pentru îngrijire) și/sau medicale (persoane cu certificat de încadrare în grad de handicap, care necesitau îngrijire și asistență permanentă), cât și ținând cont de locurile disponibile. Contribuția de întreținere era de 900 lei, contribuție ce era reținută din veniturile beneficiarului, cu respectarea procentului maxim de 80% din veniturile proprii. Dacă veniturile beneficiarului nu acopereau cuantumul prevăzut, susținătorii legali achitau diferența până la concurența valorii integrale a contribuției lunare. În cazul în care nu existau susținători legali, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea suporta integral contribuția lunară, din venitul bugetului județean.

Centrul de Integrare prin Terapie Ocupațională Odobești informa beneficiarii/reprezentanții legali, chiar de la primirea acestora în unitate, asupra drepturilor și modalităților legale de acordare a asistenței medicale.

În ceea ce privește situația juridică a beneficiarilor, majoritatea beneficiarilor aveau capacitate juridică deplină, cu excepția a doi beneficiari care erau lipsiți de capacitate juridică și se aflau sub tutelă.

Procedura de transfer a beneficiarilor cuprindea referire la transferul pe perioadă nedeterminată în alt centru de tip rezidențial/altă instituție, la cererea scrisă a beneficiarului sau, după caz, a reprezentantului său legal. Anterior ieșirii beneficiarului din centru se verifica acordul centrului/instituției în care urma să se transfere acesta. Conform informațiilor furnizate de personalul centrului, unitatea se asigura că beneficiarul părăsește centrul în condiții de securitate și facilita sau asigura transferul/transportul beneficiarului către noua sa rezidență. În registrul de evidență a ieșirilor se consemna modalitatea de transport și/sau condițiile în care beneficiarul a părăsit centrul (ex: îmbrăcat corespunzător, a utilizat mijloacele de transport auto, etc.). Fișa de ieșire din centru se completa după emiterea de către Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap a deciziei de încetare sau de transfer a beneficiarului din centru. Conform informațiilor furnizate de personalul centrului, în anul 2017 fuseseră efectuate opt transferuri ale beneficiarilor, după cum urmează: șase beneficiari au fost transferați în locuințele protejate din Păunești din subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea, un beneficiar la C.I.A. Măicănești și un beneficiar la C.R.R.N Jariștea. În anul 2018, până la data efectuării vizitei, fuseseră efectuate trei transferuri la C.R.R.N Jariștea (19.02.2018), C.I.A. Măicănești (12.06.2018) și C.I.A. Odobești (10.10.2018). Conform datelor din Registrul de evidență a ieșirilor beneficiarilor din centru, transferurile din anul 2018 se efectuaseră ca urmare a vârstei și diagnosticelor medicale ale beneficiarilor, transportul acestora fiind făcut cu autosanitară Centrului Odobești.

Referitor la decesele care au avut loc în perioada 2017-2018, au fost prezentate echipei de vizită documente care au susținut respectarea procedurii operaționale privind notificarea incidentelor deosebite. În anul 2017 a fost înregistrat un deces care a avut loc în data de 06.12.2017 la Secția de terapie intensivă a Spitalului Județean Sf. Pantelimon Focșani, ca urmare a insuficienței cardio-respiratorii. Beneficiarul fusese în evidența medicilor și urmase tratament medicamentos pentru o serie de afecțiuni grave hepatice și cardiovasculare. În anul 2018, până la efectuarea vizitei, a fost înregistrat un deces în data de 26.01.2018, când un beneficiar care servea masa de seară s-a înecat cu un bol alimentar, deși era sub supravegherea infirmierei de serviciu. A fost anunțat serviciul UPU care s-a deplasat în 6-7 minute la centru, unde s-a procedat la masaj cardio-pulmonar și manevre de

resuscitare timp de 36 de minute. La ora 18,20 s-a declarat decesul beneficiarului, care a fost preluat de serviciul IML, în prezența organelor de Poliție pentru efectuarea autopsiei. Cu privire la acest incident au fost notificate în termenul legal de 24 de ore Inspectoratul de Poliție Vrancea, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea, Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, familia. Având în vedere că mama beneficiarului a declarat că nu dispune de posibilități financiare necesare înhumării, Centrul Odobești s-a ocupat integral de înmormântare. **Cu privire la incidentul anterior, Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție urmează să sesizeze Parchetul de pe lângă Judecătoria Vrancea pentru a afla soluția dispusă în cauză. Membrii echipei de vizită consideră că este necesar să se ia toate măsurile pentru evitarea unor astfel de incidente, prin instruirea personalului privind supravegherea mai atentă în timpul servirii mesei beneficiarilor.**

Referitor la condițiile de cazare din centru, membrii echipei de vizită au observat că toate clădirile erau vechi, neîntreținute, cu gresie/faianță/var sărite de pe pereți. Conform informațiilor furnizate de personalul instituției, clădirile erau construite în anul 1973, fiind date în administrarea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea potrivit Hotărârii Consiliului Județean Vrancea nr. 115/2004. Clădirile în suprafață de 664,20 mp erau în folosința comună a patru centre: Centrul de Integrare prin Terapie Ocupațională Odobești, Centrul de Îngrijire și Asistență Odobești, Centrul de Servicii de Recuperare Neuromotorie de Tip Ambulatoriu și Centrul de Recuperare și Reabilitare Persoane cu Handicap Odobești.

Beneficiarii centrului erau cazați în camere cu 4, 5 și 6 paturi, precum și în 19 garsoniere în care locuiau unul sau doi beneficiari. Nu au fost semnalate situații de uniformizare a beneficiarilor prin tunsoare sau îmbrăcăminte, acestora fiindu-le asigurate obiectele de îmbrăcăminte și încălțăminte necesare, diversificate și adaptate vârstei, sexului și sezonului.

Centrul era racordat la rețeaua publică de apă, canalizare și energie electrică, având și o sursă de apă proprie (puț forat), care era dezinfectat periodic.

În centru funcționau o spălătorie și o uscătorie amenajate și dotate corespunzător. Unii beneficiari, în special cei cu grad ridicat de autonomie, își spălau singuri hainele și lenjeria la mașina de spălat aflată în baia camerei proprii. În timpul vizitei în centru s-a remarcat că, în anumite zone,

persista un puternic miros de urină, iar în anumite zone, la băi și pe holuri, lipseau plăci de faianță (Casa Corina, etajul II).

Centrul nu dispunea de un sistem de supraveghere video al spațiilor interioare și exterioare. Echipa de vizită a considerat că se impunea instalarea unui sistem de supraveghere video, atât în interiorul clădirii, cât și în exteriorul acesteia, argumentat de numărul mare de beneficiari, de tipologia acestora, de numărul relativ redus de personal de educație și supraveghere prezent la data vizitei, precum și de existența în trecut, conform registrelor centrului și declarațiilor personalului, unor situații de conflict între beneficiari.

Hrana era asigurată de o firmă de catering, dar în timpul întrevederilor cu beneficiarii, aceștia au declarat erau mai mulțumiți când funcționa cantina proprie. Din verificările făcute de membrii echipei de vizită a rezultat că hrana servită la masa de prânz în ziua respectivă nu avea aspect, miros și gust corespunzător. Meniul în ziua vizitei a fost respectat, însă nu era afișat la loc vizibil și nu era întocmit de către un medic. În ziua efectuării vizitei, meniul cuprindea următoarele alimente: mic dejun – lapte cu cacao, șuncă de porc, pâine; prânz: supă de oase cu paste, pârjoale cu cartofi natur, pâine, apă plată; cina: șnițel de pui cu orez, pâine. De asemenea, existau două gustări formate din Jellybar, Eugenie și prăjitură Invite. În fiecare zi meniul conținea alimente care însumau aproximativ 2900-3200 calorii.

Referitor la personal, nu a fost prezentată echipei de vizită o schemă/organigramă clară a centrului, deci **nu s-a putut stabili cu exactitate raportul numeric dintre rezidenți și personalul centrului.** Lista cu personalul pusă la dispoziția echipei de vizită de către coordonatoarea centrului cuprindea și persoane din alte centre ale Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea.

S-a observat că, în conformitate cu planificarea aferentă lunii septembrie cu privire la turele de lucru pentru categoria de salariați infirmieri, aproximativ jumătate dintre aceștia se aflau în concediu de odihnă. **Membrii echipei de vizitare au considerat că se impune o planificare echilibrată a perioadelor de concediu de odihnă pe tot parcursul anului, astfel încât să nu fie afectată calitatea serviciilor oferite beneficiarilor.**

Membrii echipei de vizită au verificat registrele centrului, reținând că Registrul de evidență a cazurilor de abuz, neglijare și discriminare era completat cu doar trei sesizări, două din anul 2015 și una din anul 2016, toate trei având ca obiect diferite conflicte dintre beneficiari. **În registru nu era**

consemnat un incident relatat în presa locală, petrecut în luna septembrie 2017, când un angajat (asistent medical) al instituției ar fi agresat o pacientă cu nevoi speciale. Personalul centrului a confirmat existența incidentului, precizând că angajatul în cauză a fost destituit din funcție și cercetat ulterior de organele de urmărire penală. Referitor la acest incident, Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție va sesiza Inspectoratul de Poliție Județean Vrancea pentru a afla soluția dispusă.

Deși conducerea centrului a declarat că au existat cazuri de agresiune între beneficiari, **acestea nu erau consemnate în registre și nici în dosarele beneficiarilor. Membrii echipei de vizită au apreciat că este necesară completarea tuturor registrelor centrului prevăzute de standardele de calitate în domeniu, mai ales că situațiile menționate (agresiuni) aveau un caracter violent cu posibile consecințe fizice și psihice asupra victimelor.**

De asemenea, era întocmit un registru de evidență privind informarea beneficiarilor pe diferite teme, corect completat și care conținea și semnăturile beneficiarilor de luare la cunoștință.

Exista Registrul de sesizări și reclamații, iar în urma consultării acestuia s-a constatat că, în perioada 2015-2018, nu era înregistrată nicio sesizare.

Referitor la posibilitatea de informare, recreere, socializare și petrecere a timpului liber, centrul nu avea contractate abonamente la publicații periodice, dar exista o mică bibliotecă amplasată la clubul de socializare, unde erau și jocuri de table, rummy, șah etc. Conform observațiilor făcute de membrii echipei de vizită, **sala cu destinație de club necesita renovare, era mobilată sumar cu 2 canapele, măsuțe, bănci, televizor, pavimentul era acoperit cu linoleum, iar tencuiala și varul de pe pereți erau degradate.**

Curtea centrului era complet acoperită cu beton, neexistând nicio suprafață cu iarbă, flori, copaci. În timpul vizitei, o parte dintre beneficiari se aflau în afara centrului, în parcul situat vizavi de acesta. Conform observațiilor membrilor echipei de vizită și declarațiilor personalului centrului, **beneficiarii preferau să-și petreacă timpul în parc** deoarece în curtea centrului nu existau zone cu verdeață sau umbră, iar accesul la parc era facil, fiind nevoie doar de traversarea unei mici străzi, puțin circulată. De igienizarea parcului se ocupau angajații centrului, împreună cu beneficiarii.

În timpul vizitei s-a mai constatat că **în curtea centrului nu exista niciun spațiu acoperit (foișor, terasă) care ar putea fi utilizat de beneficiari pe timp ploios sau atunci când este însorit.**

În perimetrul centrului exista o sală de sport care, conform declarațiilor șefului de centru, **nu era folosită, nefiind suficient amenajată.** În curtea centrului **nu exista un teren de sport pentru desfășurarea activităților sportive. Beneficiarii nu erau implicați în niciun fel de activități sportive, desfășurate într-un cadru organizat.** În acest sens, membrii echipei de vizită au apreciat că lipsa oricăror facilități de petrecere a timpului liber în curtea centrului poate afecta starea biopsihică a beneficiarilor și poate limita dezvoltarea abilităților și competențelor acestora. Referitor la lipsa activităților sportive organizate, dar și la absența altor modalități de petrecere a timpului liber de către beneficiari, membrii echipei de vizită consideră că este necesară amenajarea unui teren de sport în curtea centrului, dotarea și darea în folosință a sălii de sport existente, instalarea unor foisoare sau amenajarea unor terase în curtea centrului, dar și implicarea beneficiarilor în activități sportive, sub îndrumarea și coordonarea personalului.

Pentru beneficiarii care doreau să participe la activități moral-religioase, în centru a fost amenajat un paraclisier (capelă) cu bănci, icoane, similar unei biserici, iar activitățile specifice erau susținute de un preot colaborator al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea.

Referitor la desfășurarea activităților de asistență socială, biroul în care-și desfășura activitatea asistentul social nu avea afișat pe ușa de acces un program de lucru.

În urma discuțiilor purtate cu asistentul social al centrului s-a concluzionat că **nu existau evidente sau registre care să reflecte activitatea acestuia.** Conform declarațiilor proprii și observațiilor făcute de echipa de vizită, **asistentul social angajat al centrului nu completa nicio rubrică din documentele existente la dosarele beneficiarilor (Fișă de evaluare/reevaluare, Planul individualizat de asistență și îngrijire), acestea fiind completate de responsabilul de caz.**

Referitor la situația reintegrării în familie, asistentul social din centru a comunicat echipei de vizită că în anii 2017 și 2018 au fost înregistrate două reintegrări în familie, una în anul 2017 și alta în anul 2018. **Sub acest aspect, reiterăm necesitatea efectuării evaluării multidisciplinare a situației tuturor beneficiarilor și identificarea cazurilor favorabile pentru reintegrare în familie.**

Referitor la respectarea drepturilor persoanelor cu deficiențe locomotorii, s-a observat că în centru nu existau beneficiari imobilizați în fotoliu rulant. Existau câțiva beneficiari cu deficiențe motorii, autonomi, care se deplasau cu ajutorul unor cârje.

Nu existau băi adaptate pentru a putea fi utilizate de către persoanele cu handicap locomotor, dar la intrarea în centru era amenajată o rampă de acces. În timpul vizitei în centru, în pavilionul central, s-a observat faptul că **scările de acces dintre etaje erau tocite și deteriorate, membrii echipei de vizitare considerând că acest aspect ar putea conduce la accidentări ale beneficiarilor și personalului.**

În ceea ce privește asistența medicală acordată beneficiarilor, aceasta consta în servicii de îngrijire și supraveghere medicală, care presupuneau administrarea tratamentului prescris de medicul de familie sau de medicul specialist, însoțirea rezidenților la medicul specialist, monitorizarea stării de curățenie în camerele rezidenților și încăperile comune. Unitatea vizitată nu avea medic angajat, iar beneficiarii erau înscriși la un medic de familie din localitate, care se deplasa în centru la solicitările asistenților medicali. Asistența medicală și îngrijirea persoanelor cazate era asigurată în regim permanent de 9 asistenți medicali, care lucrau în ture de 12/48 și de infirmiere, care lucrau în ture de 12/24. Consultațiile medicale psihiatrice se efectuau la unități sanitare de specialitate din municipiul Focșani (Secția de Psihiatrie a Spitalului Județean de Urgență Sf. Pantelimon Focșani). Conform informațiilor furnizate de personalul Centrului, evaluarea psihiatrică a beneficiarilor se făcea anual sau la nevoie.

În centru era amenajat un cabinet medical dotat cu mobilier (canapea de consultații, dulapuri pentru păstrarea medicamentelor, birou, scaune etc.), aparat de urgență și aparatură specifică (stetoscop, tensiometru, termometre, cântar, glucometru etc.).

Asistenții medicali informau beneficiarii/reprezentanții legali, chiar de la primirea acestora în unitate, asupra drepturilor și modalităților legale de acordare a asistenței medicale.

Evaluarea medicală inițială a beneficiarilor admiși în centru era făcută la cabinetul medical al medicului de familie unde se înscriau și cuprindea o examinare generală a stării de sănătate și întocmirea documentelor medicale.

Beneficiarul admis în centru era evaluat din punct de vedere al statusului bio-psiho-social, al stării de sănătate și gradului de autonomie păstrată, al capacității de comunicare, al nivelului de educație, al nevoilor speciale de tratament și de recuperare/reabilitare, al riscurilor posibile și al

eventualelor dependențe (alcool, tutun, droguri etc). În situația în care, la controlul inițial, era identificată sau suspectată o afecțiune care depășea sfera de competență a medicului de familie, beneficiarul era trimis pentru examene de specialitate și efectuarea unor investigații suplimentare la spitale din municipiul Focșani.

Centrul de Integrare prin Terapie Ocupațională Odobești asigură supravegherea stării de sănătate, administrarea tratamentului și efectuarea îngrijirilor conform recomandărilor medicale. Aceste servicii erau acordate de asistenți medicali, la recomandarea medicului de familie, la cabinetul medical al acestuia și ocazional în cabinetul medical din cadrul centrului.

La cabinetul medical din centru existau întocmite și completate registre medicale (Registrul de internări în spital ale beneficiarilor, Registrul de procese verbale întocmite la raportul zilnic, Registrul rapoarte de activitate, Registrul măsurilor de contenționare, Registrul de evidență ciclu menstrual, Registrul medico – legal unde erau consemnate decesele, Registrul de educație sanitară, Registrul măsurilor de contenționare, fără a fi înscrise cazuri de contenționare efectuate în anii 2017 – 2018) și fișe medicale ale beneficiarilor, unde erau consemnate monitorizarea stării generale de sănătate, funcțiile vitale, simptomatologia bolilor, tratamente, consultații medicale, internări/externări, rezultatele analizelor efectuate, precum și toate informațiile medicale privind starea de sănătate a beneficiarilor.

Personalul medical de serviciu efectua vizita medicală zilnică și triajul epidemiologic al tuturor beneficiarilor.

Centrul facilita accesul neîngrădit al beneficiarilor la servicii medicale de specialitate acordate în unități medicale din municipiul Focșani sau Odobești. Beneficiarii erau transportați la aceste unități medicale cu autosanitara din dotarea centrului, însoțiți de personal medical calificat.

Analizele medicale recomandate de medic beneficiarilor erau efectuate la laboratoare din municipiul Focșani, în baza biletului de trimitere emis de medicul de familie sau medicul specialist, iar rezultatele acestora erau consemnate în fișele medicale. Tratamentul recomandat de medicii specialiști prin intermediul scrisorilor medicale era prescris lunar de medicul de familie al beneficiarilor.

Tot personalul centrului avea analizele medicale obligatorii la zi, consemnate în dosarele medicale proprii ale angajaților, împreună cu fișele de aptitudine întocmite conform normelor legale.

Centrul nu avea o colaborare cu un cabinet stomatologic pentru asigurarea serviciilor stomatologice beneficiarilor. În acest sens s-a apreciat că se impun demersuri pentru cooptarea unui medic stomatolog care să colaboreze cu centrul și care să asigure asistența medicală stomatologică beneficiarilor.

În dotarea centrului existau materiale pentru curățenie și dezinfecție în stoc suficient, însă deși igienizarea spațiilor se făcea în baza unui grafic zilnic de curățenie, **instalația sanitară din unele grupuri sociale era veche și emana miros de urină** pe unele paliere.

Centrul avea Autorizație Sanitară de Funcționare în termen legal, eliberată de Direcția de Sănătate Publică Vrancea în baza declarației pe proprie răspundere referitoare la condițiile igienico-sanitare.

Persoanele cazate în centru beneficiau de medicamente gratuite, în baza prescripțiilor medicale eliberate de medicul specialist sau de medicul de familie la care erau înscrși beneficiarii.

Medicamentele care nu erau incluse în listele pentru medicamentele compensate, se achiziționau lunar, conform necesarului întocmit de către asistentul medical.

Medicamentele erau păstrate în condiții corespunzătoare de siguranță, la cabinetul medical, în pungi etichetate cu numele fiecărui beneficiar și erau distribuite, conform prescripției medicale, de către asistentul medical de serviciu. Echipei de vizită i-au fost prezentate documente care atestau proveniența și gestionarea medicamentelor (fișe de stoc, condică de medicamente etc).

Medicamentele psihotrope și neuroleptice nu erau păstrate într-un fișet metalic separat prevăzut cu sistem de închidere cu cheie, astfel că era necesară luarea unor măsuri pentru conformarea la prevederile legale, în sensul păstrării medicamentelor psihotrope și neuroleptice în fișet metalic separat, închis cu cheie. La cabinetul medical existau medicamente contraceptive și prezervative, care puteau fi distribuite la recomandarea medicului, beneficiarilor cu o viață sexuală activă.

În cazul apariției unor situații de urgență medico-chirurgicală, personalul medical acorda primul ajutor potrivit competenței și apela Serviciul Național Unic de Urgență 112, informând totodată și conducerea centrului. Solicitățile adresate Serviciului Național Unic de Urgență 112 erau consemnate în registrul raportului de activitate pe tură al asistenților medicali.

La nivelul cabinetului medical exista un aparat de urgență, dotat cu medicamente și materiale sanitare conform baremului minimal prevăzut de Ordinul Ministerului Sănătății și Familiei

nr.153/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale, dar din dotarea acestuia **lipsea trusa de prim ajutor. S-a apreciat că existența trusei la cabinetul medical era obligatorie și în consecință se impunea achiziționarea acesteia.**

Referitor la asistența medicală în cazul bolilor infecto-contagioase (TBC, HIV, Hepatită virală etc.), la admiterea în centru beneficiarii trebuiau să prezinte la dosar un aviz epidemiologic eliberat de medicul de familie al beneficiarului, care să ateste că acesta nu suferea de boli infecto-contagioase. La momentul efectuării vizitei nu existau în centru persoane diagnosticate cu boli infecto-contagioase în fază acută. În centru era amenajat un izolator pentru apariția unor posibile cazuri de boli transmisibile.

Asistența psihologică era asigurată de doi psihologi pe baza Planului individualizat de servicii, dar și în funcție de nevoile beneficiarilor. Aceștia erau sprijiniți în activitatea lor de șeful de centru, de profesie psiholog.

Unul dintre psihologi era atestat de Colegiul Psihologilor din România, în specialitatea psihologie clinică, psiholog practicant în regim de supervizare, având cursuri de formare profesională complementară în specialitatea psihologie clinică. Cel de-al doilea psiholog, angajat în luna septembrie 2018, nu era înscris în Colegiul Psihologilor din România. Situația identificată contravenea prevederilor Legii nr. 2013/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România.

Pe parcursul vizitei s-a observat disponibilitatea personalului de specialitate pentru asigurarea nevoilor beneficiarilor, dar și o apropiere a beneficiarilor față de aceștia.

Activitatea psihologică presupunea: activități de evaluare psihologică (la 12 luni), consiliere psihologică, terapie comportamentală, ocupațională, cognitivă, organizarea și formarea autonomiei personale, socioterapie, consiliere în vederea angajării. Intervențiile psihologice **nu erau consemnate în registrul unic al actelor profesionale, acesta neexistând**, activitatea psihologică reflectându-se scriptic într-o mică parte în dosarul beneficiarului aflat la Biroul de asistență socială. Beneficiarii erau distribuiți, în număr egal, între cei doi psihologi. **Unitatea nu deținea teste de evaluare cu licență. S-a apreciat de către membrii echipei de vizită că această situație putea afecta calitatea serviciilor psihologice, impunându-se achiziționarea unor teste de evaluare cu licență.** Terapia ocupațională se realiza în mai multe ateliere, unele neavând personal suficient.

În timpul discuțiilor purtate cu beneficiarii s-a constatat apropierea acestora față de personalul de educație și îngrijire, însă au fost numeroase reclamații cu privire la calitatea mâncării, acesta fiind apreciată ca inferioară din punct de vedere calitativ și cantitativ celei pregătite în bucătăria proprie a centrului, înainte ca aceasta să fie desființată.

De asemenea, o parte dintre beneficiari au reclamat că erau solicitați de unii angajați ai unității pentru a merge să lucreze în gospodăriile acestora sau să efectueze pentru aceștia diverse munci agricole. În cuprinsul *Procedurii operaționale privind identificarea, semnalarea și soluționarea cazurilor de abuz și neglijență în centre rezidențiale și în locuințe protejate*, elaborată de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea, se menționează că „este interzisă cu desăvârșire plasarea în muncă a beneficiarului fără forme legale și fără protecția muncii.” Aceeași procedură prevede obligația centrului de a monitoriza activitățile întreprinse de beneficiari în afara unității în scopul prevenirii unor situații de abuz/exploatare a beneficiarilor. Echipa de vizită a apreciat că, pe lângă o posibilă încălcare a prevederilor legislației muncii și a legislației privind protecția persoanelor cu dizabilități, nu ar trebui să existe un conflict de interese în relația angajat-beneficiar, impunându-se verificarea informațiilor de către conducerea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea și eliminarea acestor practici, în situația în care acestea ar exista. De asemenea, se impune informarea Avocatului Poporului cu privire la verificările efectuate.

3. Recomandări.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

**Conducerii Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea și
Centrului de Integrare prin Terapie Ocupațională Odobești, județul Vrancea să
întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

1. Îmbunătățirea condițiilor de cazare prin igienizarea dormitoarelor și a spațiilor comune prin înlocuirea gresiei/faianței, înlocuirea obiectelor sanitare vechi sau deteriorate, recondiționarea scărilor de acces, repararea și văruiatul pereților, dotarea cu mașini de spălat/uscat noi.
2. Îmbunătățirea hranei beneficiarilor, fie prin revenirea la practica preparării hranei în bucătăria proprie, fie prin schimbarea furnizorului de hrană sau renegocierea contractului cu acesta, deoarece mâncarea furnizată de firma de catering era necorespunzătoare.
3. Reevaluarea pluridisciplinară a situației tuturor beneficiarilor și identificarea cazurilor favorabile pentru reintegrare în familie, deoarece s-a constatat că în ultimii doi ani s-au făcut doar două reintegrări în familie, iar capacitatea legală de cazare a centrului era depășită.
4. Îmbunătățirea asistenței medicale acordate beneficiarilor prin: completarea aparatului de urgență al cabinetului medical cu medicamente și materiale sanitare conform baremului minimal prevăzut de Ordinul Ministerului Sănătății și Familiei nr.153/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale; păstrarea medicamentelor psihotrope și neuroleptice în fișet metalic separat, închis cu cheie; stabilirea unor colaborări cu un medic psihiatru și cu un medic stomatolog, care să faciliteze accesul beneficiarilor la servicii medicale de specialitate.
5. Completarea tuturor registrelor prevăzute de standardele de calitate în domeniu, mai ales că situațiile relatate de personalul centrului în timpul vizitei (agresiuni între beneficiari), precum și situația relatată în mass-media referitoare la agresiunea unui angajat asupra unui beneficiar, incidente neconsemnate în registre, aveau un caracter violent cu posibile consecințe fizice și psihice asupra victimelor.
6. Îmbunătățirea activităților de recreere, socializare și petrecere a timpului liber prin amenajarea unui teren de sport în curtea centrului, amenajarea sălii de sport existente și implicarea beneficiarilor în activități sportive într-un cadru organizat, precum și prin amenajarea spațiilor din exterior pentru petrecerea timpului liber prin instalarea unor foișoare sau amenajarea unor terase dotate cu bănci, scaune, mese.
7. Înscrierea intervențiilor psihologice în Registrul unic al actelor profesionale pentru fiecare psiholog în parte, elaborarea rapoartelor de consiliere psihologică, întocmirea planurilor

de activități zilnice, achiziționarea de teste psihologice cu licență; respectarea prevederilor Legii nr. 2013/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România.

8. Planificarea în mod echilibrat a concediilor de odihnă ale personalului, pe tot parcursul anului calendaristic, astfel încât să nu fie afectată calitatea serviciilor oferite de centru.

9. Instalarea unui sistem de supraveghere video, atât în interiorul clădirii, cât și în exteriorul acesteia, argumentat de numărul mare de beneficiari, de tipologia acestora, de numărul relativ redus de personal de educație și supraveghere prezent la data vizitei, precum și de existența în trecut a unor cazuri de agresiune între beneficiari.

10. Analizarea existenței unor posibile cazuri de folosire la muncă a beneficiarilor și informarea instituției Avocatul Poporului cu privire la acest aspect.

Bacău, 21.02.2019